

008. Groot Oostkapels dictee (auteur: Guusje Bogaert)

Geen dierder plek

Ofschoon eensluitende annalen over het in vroeger eeuwen ontstane Oostkapelle ten enenmale ontbreken, vaststaat dat het stedeke, gesitueerd in het weidse, Zeeuwse landschap met zijn heilige kustlijnen, zijn ijle, door menig kunstenaar vaak geëxalteerd geprezen lazuren kust, zijn ongeëvenaarde, als uit het niets oprijzende, fascinerende silhouetten, fijntjes gepenseeld als een transparante aquarel, zich op hoge ouderdom mag beroemen.

Voorshands is op generlei wijze enig bewijs te leveren voor het feit dat op deze door de zee aangeslibde grond, lang voor de christianisatie, een landkapel zou hebben gestaan zoals te Domburg de kapel van Nehalennia, een der voorspoeds- en moedergodinnen die bescherming bood tegen de gevaren der zee.

Maar de kuststreek moet al eeuwenlang bewoond zijn geweest, want naar verluidt ontdekte men in 1687 een waarschijnlijk authentiek gotische begraafplaats achter de buitenplaats Duinvliet, een der fraaie exemplaren van een wellicht door patriciërs gebouwd buitenhuis, een tweede huis avant la lettre, heden ten dage nog steeds intact, wijd en zijd bekend en door velen geprezen om zijn exceptionele, harmonieuze stijl.

Over de precieze stichtingsdatum van het dertiende-eeuwse kasteel Westhove is men het geenszins eens, maar het lijdt geen twijfel dat het kasteel lange tijd heeft toebehoord aan de abdij van Middelburg, die het kasteel bezat als allodiaal goed.

Een tijdlang diende het slot als bisschoppelijk lustslot waar de prelaat, na consciëntieuze afhandeling van zijn taken, tijdelijk de zorgen, inherent aan zijn waardigheid, trachtte te vergeten. En terwijl de chirurgijns het zwaar geteisterde volk secrete visitatiën brachten en trachtten het van vermaledijde, contagieuze ziekten te bevrijden, raasde over Middelburg de Beeldenstorm en trokken de ontzette abdijheren zich ijlings terug op kasteel Westhove. Monniken en papen mochten vrijelijk het grondgebied verlaten en de hegemonie der geestelijkheid behoorde tot het verleden.

Westhove kwam in particuliere handen om ten slotte door een douairière ter beschikking gesteld te worden als herstellingsoord voor kinderen, terwijl de oranjerie een passende bestemming kreeg als biologisch museum.

En tegen deze historische achtergrond bezien wij het platteland rondom Oostkapelle met zijn boerenhofsteden en zijn boeren en boerinnen in dracht: de vrouwen met sajetten kousen, de bovenmuts met sierspelden van filigrein en bloedkoralen of granaten colliers aan een cantillegouden slot en de mannen met hun zilveren broek- en klepstikken, hun boerenpetjes of ronde hoed. En aan de einder daagde de nieuwe tijd.

Turbulente ontwikkelingen, ambitieuze plannen en ingenieuze ideeën luiden onverbidlijk een nieuw tijdperk in. Prestigieuze projecten, gepaard gaande met soms desastreuze teloorgang van oude cultuurgoederen, werden gerealiseerd en daarna strandden opnieuw,

zoals vele eeuwen her, nazaten der Germanen in groten getale op de Oostkapelse kust, nu op zoek naar recreatieve attracties.

Maar onveranderlijk was en is daar de zee met in haar schoot alle geheimen uit het verleden en heden. En de eenzame, nachtelijke wandelaar, wachtend op het ochtendgloren, ervaart iets universeels dat van alle tijden is.

Een lyrisch poëet zei het aldus:

“Zo uit het bad der nacht gerezen
stapt, blozend over heel haar wezen,
een roze naakt onder de lamp,
Aurora uit de ochtenddamp.”